

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 3754/18

ע"פ 3765/18

ע"פ 3788/18

ע"פ 3798/18

ע"פ 6326/18

ע"פ 7593/18

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט א' שטיין

המערער בע"פ 3754/18 : יואב נחשון

המערער בע"פ 3765/18 : מתן שמעון

המערער בע"פ 3788/18 : עומר גולן

המערער בע"פ 3798/18 : אסי בסנו

המערערת בע"פ 6326/18 : מדינת ישראל

המערער בע"פ 7593/18 : פלוני

נ ג ד

המשיבה בע"פ 3754/18, ע"פ
3765/18, ע"פ 3788/18, ע"פ
מדינת ישראל : 3798/18, ע"פ 7593/18

המשיב בע"פ 6326/18 : נאור שמואל

ערעורים על גזרי הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו מיום 29.3.2018 ומיום 13.9.2018 בתפ"ח
16579-08-16 שניתנו על ידי כבוד השופטים: ר' בן יוסף;
צ' קאפח וא' קלמן ברום;
וערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-
יפו מיום 27.6.2018 בת"פ 16291-08-16 שניתן על ידי
כבוד השופטת ל' מרגולין-יחידי

תאריכי הישיבות : כ"ו בטבת התשע"ט (3.1.2019)
ט' בשבט התשע"ט (15.1.2019)

בשם המערער בע"פ 3754/18 : עו"ד אורי קינן

בשם המערער בע"פ 3765/18 : עו"ד נס בן נתן

בשם המערער בע"פ 3788/18 : עו"ד ששי גז ; עו"ד שירן גולברי

בשם המערער בע"פ 3798/18 : עו"ד קובי בן שעיה

בשם המשיבה בע"פ 3754/18,
ע"פ 3765/18, ע"פ 3788/18,
ע"פ 3798/18, ע"פ 7593/18 : עו"ד תמר ברונשטיין ; עו"ד קרן רוט ; עו"ד שרית
שמש ; עו"ד אילן סיוון

בשם המשיב בע"פ 6326/18 : עו"ד עמית דויטשר

בשם שירות המבחן לנוער : הגב' טלי סמואל

פסק-דין

השופט ג' קרא:

1. לפנינו ערעורים על גזרי דין בעניינם של שישה שהורשעו בפרשת אלימות קשה. חמישה מערערים על חומרת העונש – יואב נחשון, מתן שמעון, עומר גולן, אסי בסנו ו-י' כ' (כולם יחד יכוננו להלן: המערערים, וכל אחד לחוד יכונה בשם משפחתו, והמדינה תכונה בעניינם המשיבה) – שנגזר עליהם בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בתפ"ח 16579-08-16 (כב' השופטים ר' בן-יוסף, צ' קאפח וכב' השופטת א' קלמן-ברום). המדינה מצידה ערערה על קולת עונשו של נאור שמואל (להלן: המשיב), שדינו נגזר בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בת"פ 16291-08-16 (כב' השופטת ל' מרגולין-יחידי).

2. כל השישה הורשעו על פי הודאתם בשל מעורבותם בעבירות אלימות חמורות שביצעו במסגרת חברותם בארגון אוהדים של קבוצת הכדורגל בית"ר ירושלים בשם "לה פמיליה" (להלן: הארגון או לה פמיליה), באוהדים של קבוצות יריבות. עניינם של שבעה מעורבים נוספים נדון והוכרע על ידי מותב זה בע"פ 2814/18 מנור נ' מדינת ישראל (להלן: עניין מנור) (27.2.2019). במסגרת זו תוארה המסגרת העובדתית הכללית,

הכוללת חמישה אירועים שונים שבוצעו בין השנים 2015-2016 וכונו – בהתאם למקום ביצועם – אירוע פלורנטין 1 (מיום 3.10.2015), שבמהלכו נפצע באורח קשה המתלונן י' לאחר שהותקף בפטיש שננעץ בראשו וחדר לגולגלתו, אירוע פלורנטין 2 (מיום 29.5.2016), אירוע רידינג (מיום 24.8.2015), אירוע חופים 1 (מיום 26.6.2015) ואירוע חופים 2 (מיום 3.7.2015). פירוט האירועים הובא בפסקאות 2-7 לפסק דינו של חברי השופט נ' סולברג. על האמור שם אוסיף ואציין כי חלק מהמעורבים שעניינם מונח לפנינו כעת, נמנו על מנהיגי הארגון, וזאת בשונה מהמעורבים שעניינים נדון בעניין מנור הנ"ל. נוסף על כך, הורשע המשיב בעבירות של הסתה לגזענות ולאלימות בשל הודעה שפרסם בקבוצת הוואטסאפ של מנהיגי הארגון ואנשי הביצוע, שכינו עצמתם "הקומץ" ואשר מנתה כ-19 חברים, במטרה להסית נגד ערבים באשר הם וקריאה למעשי אלימות או טרור.

פירוט נוסף ביחס למעורבותם של המערערים והמשיב יובא בהמשך, ככל שיידרש.

העבירות שבהם הורשעו המערערים והמשיב

3. בסנו הורשע על פי הודאתו בשל מעורבותו באירועי פלורנטין 1 וחופים 2, בשתי עבירות של קשירת קשר לפשע (לפי סעיף 499(א)(1)) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק), סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (סעיף 332(3) לחוק כנוסחו בעת ביצוע העבירה, שהוא סעיף 332א(ב) כנוסחו היום) וחבלה במזיד לרכב (סעיף 413 לחוק).

4. שמעון הורשע על פי הודאתו בשל מעורבותו באירועי פלורנטין 1, חופים 1 וחופים 2, בשלוש עבירות של קשירת קשר לפשע (לפי סעיף 499(א)(1)), עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק) ועבירה של תקיפה לשם גניבה (סעיף 381(ג) בנסיבות 381(א)(2) לחוק), סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (סעיף 332(3) לחוק כנוסחו בעת ביצוע העבירה (סעיף 332א(ב) כנוסחו היום) וחבלה במזיד לרכב (סעיף 413 לחוק).

5. גולן הורשע על פי הודאתו בשל מעורבותו באירועי פלורנטין 1 ורידינג, בשתי עבירות של קשירת קשר לפשע (לפי סעיף 499(א)(1)), עבירה של חבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(1) לחוק) ותקיפה בנסיבות מחמירות (סעיף 380 יחד עם סעיף 382(א) לחוק). כמו כן הורשע על פי הודאתו בעבירה של כתיבת והשחתת פני מקרקעין (סעיף 196 לחוק) בת"פ 7160-11-16, שאותו צירף (להלן: תיק הצירוף).

6. נחשון הורשע על פי הודאתו בשל מעורבותו באירועי פלורנטין 1 וחופים 1, בשתי עבירות של קשירת קשר לפשע (לפי סעיף 499(א)(1)), בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק) ועבירה של תקיפה לשם גניבה בצוותא (סעיף 381(ג) בנסיבות 381(א)(2) לחוק).

7. י' כ' הודה בכתב אישום מתוקן במעורבות באירועי פלורנטין 1, פלורנטין 2, רידינג וחופים 2 והורשע בארבע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע (סעיף 499(א)(1)), בגרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (בצוותא כאשר הקושרים נושאים נשק קר) (סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1) לחוק, ניסיון לחבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(2) לחוק), תקיפה בנסיבות מחמירות (לפי סעיפים 380 ו-382(א) לחוק), שוד (סעיף 402(א) לחוק), סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (סעיף 332(3) לחוק כנוסחו בעת ביצוע העבירה, שהוא סעיף 332(ב) כנוסחו היום) וחבלה במזיד לרכב (סעיף 413 לחוק).

8. המשיב הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בשל מעורבותו באירועי פלורנטין 1, רידינג ובמעשי הסתה בשתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע (סעיף 499(א)(1)), בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) לחוק), בתקיפה בנסיבות מחמירות (סעיף 380 ו-382(א) לחוק), בהסתה לגזענות (סעיף 144ב לחוק) ובהסתה לאלימות (סעיף 144ד2 לחוק).

עיקרי גזר הדין מיום 29.3.2018 בתפ"ח 16579-08-16 בעניינם של בסנו, שמעון, גולן ונחשון

9. בפתח הדברים דחה בית המשפט מספר טענות כלליות ובין היתר טענה לאכיפה סלקטיבית בשל כך שלא הוגשו כתבי אישום נגד חברים אחרים בארגון ונגד אוהדי קבוצות יריבות. נקבע, כי הטענה לא הוכחה מן הבחינה העובדתית וכי עצם העובדה כי אחרים לא הועמדו לדין אין בה כשלעצמה כדי להוכיח את הטענה.

בית המשפט עמד על הערכים המוגנים בעבירות שיוחסו למערערים, והם: שמירה על שלמות גופו וחיו של אדם, הגנה על בטחונו ושלומו והגנה על שלומו ורכושו של הציבור. נקבע כי עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים משתנה בין האירועים השונים וביחס למעורבים השונים וכי הפגיעה הקשה ביותר התרחשה באירוע פלורנטין 1, אך גם באירועים האחרים אין המדובר בפגיעה של מה בכך. עוד נלקח בחשבון כי העבירות בוצעו בצוותא חדא על רקע השתייכות המערערים למסגרת ארגונית ועל רקע אירועי ספורט – נסיבות המקנות לעבירות נופך של חומרה.

בית המשפט עמד גם על מדיניות הענישה הנהוגה וציין כי מנעד הענישה רחב ונע בין עונשי מאסר מותנים ועונשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות עד למאסרים ממושכים מאחורי סורג ובריח. עוד עמד בית המשפט על כך שמעורבים אחרים באירועים הנדונים – שלא נמנו על מנהיגי הארגון – הועמדו לדין לפני מותב אחר ונדונו לעונשי מאסר שנעו בין מאסר לריצוי בעבודות שירות ל-48 חודשי מאסר בפועל.

בבואו לקבוע את מתחמי הענישה, דחה בית המשפט את הטענה כי יש לראות במסכת האירועים המפורטים בכתב האישום כאירוע בודד שיש לקבוע בגינו מתחם ענישה יחיד. לפיכך, קבע מתחמי ענישה נפרדים לכל אחד מהמעוררים, ביחס לכל אחד מהאירועים שבו נטל חלק ולחלקו בו, על פי הפירוט הבא.

10. בעניינו של בסנו נקבעו מתחמי ענישה נפרדים ביחס לכל אחד מהאירועים שבהם היה מעורב, בשים לב לחלקו בכל אחד מהם ולכך שהוא נמנה על מנהיגי הארגון: 3-6 שנות מאסר בגין אירוע פלורנטין 1 ומתחם ענישה של 2-4 שנות מאסר בגין אירוע חופים 2. בהתחשב במכלול נסיבותיו, הועמד עונשו של בסנו על 50 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו, מאסרים מותנים, פיצוי למתלונן בסך של 10,000 ש"ח והרחקה למשך 5 שנים ממקום שבו מתקיים אירוע ספורט.

11. בעניינו של שמעון נקבע מתחם ענישה זהה לזה שנקבע בעניינו של בסנו ביחס לאירוע פלורנטין 1, היינו 3-6 שנות מאסר; מתחם ענישה הנע בין 14 חודשי מאסר לבין 4 שנות מאסר ביחס לאירוע חופים 1; ומתחם ענישה הנע בין 2-4 שנות מאסר ביחס לאירוע חופים 2. לאחר שניתן משקל לצורך בהרתעת הרבים והיחיד לצד נסיבותיו האישיות, נגזרו על שמעון 60 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו, מאסרים מותנים, פיצוי בסך 10,000 ש"ח למתלונן באירוע פלורנטין 1 ואיסור כניסה למשך חמש שנים למקום שבו מתקיים אירוע ספורט.

12. בעניינו של גולן, הועמדו מתחמי הענישה על 7-13 שנות מאסר ביחס לאירוע פלורנטין 1; על 1-3 שנות מאסר ביחס לאירוע רידינג; ועל מאסר מותנה עד מאסר קצר בפועל ביחס לעבירה בתיק הצירוף. עונשו הכולל הועמד על 10 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו, מאסרים מותנים, פיצוי למתלונן באירוע פלורנטין 1 בסך 100,000 ש"ח ולמתלונן באירוע רידינג בסך 2,000 ש"ח ואיסור כניסה למקום שבו מתקיים אירוע ספורט למשך חמש שנים.

13. מתחמי הענישה בעניינו של נחשון הועמדו על 3-6 שנות מאסר בגין אירוע פלורנטין 1 ועל 1-3 שנות מאסר בגין אירוע חופים 1. ועונשו הועמד על 46 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו, מאסרים מותנים, פיצוי למתלונן באירוע פלורנטין 1 בסך 10,000 ש"ח ואיסור על כניסה למקום שבו מתקיים אירוע ספורט למשך 5 שנים.

עיקרי גזר הדין מיום 13.9.2018 בתפ"ח 16579-08-16 בעניינו של י' כ'

14. בית המשפט עמד על הפגיעה בערכים המוגנים שבמעשי י' כ', והם: שמירה על החיים והגוף, הגנה על הביטחון ועל רכוש הפרט והציבור; על החומרה שנובעת מביצוע המעשים במסגרת הארגון; ועל מנעד הענישה הרחב בעבירות מסוג זה שבוצעו על ידי קטינים, החל מענישה בדרך של מאסר מותנה בלבד וכלה בעונשי מאסר ממושכים מאחורי סורג ובריה.

בקביעת עונשו הובא בחשבון כי הוא ביצע ארבע עבירות אלימות קשות ממניע אידיאולוגי במהלך תקופה של כעשרה חודשים; כי הנזק הגופני והנפשי שנגרם למתלונן באירוע פלורנטין 1 הוא כבד; וכי פוטנציאל הנזק היה גדול ביחס ליתר העבירות. כמו כן ניתן משקל לגילו בעת ביצוע העבירות (בן פחות משש עשרה באירועי חופים 2 ורידינג; כבן שש עשרה באירוע פלורנטין 1; וכבן שש עשרה וחצי באירוע פלורנטין 2); לנסיבות חייו; לאופק השיקומי; להודאתו כמו גם לחרטה ולצער שהביע.

בית המשפט קבע את עונשו של י' כ' ביחס לכל אחד מהאירועים שבהם הורשע: 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי בגין אירוע פלורנטין 1; שישה חודשי מאסר בפועל ועונשים מותנים בגין אירוע פלורנטין 2; 10 חודשי מאסר בגין אירוע רידינג; ו-8 חודשי מאסר בגין אירוע חופים 2. נקבע כי העונשים יחפפו בחלקם, כך שבסופו של יום נגזרו על י' כ' 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל, מאסרים מותנים, פיצוי למתלוננים השונים בסך כולל של 6,000 ש"ח ואיסור כניסה למקום שבו מתקיים אירוע ספורט למשך חמש שנים.

עיקרי גזר הדין מיום 27.6.2018 בתפ"ח 16291-08-16 בעניינו של המשיב

15. בית המשפט עמד על הפגיעה הממשית בערכי היסוד הדמוקרטיים של מדינת ישראל, שלטון החוק, ביטחון הציבור ושלמותו במרחב הציבורי שנפגעו בשל עצם קיומו ופעילותו של הארגון, כארגון אידיאולוגי, גזעני ואנטי ספורטיבי. כן נקבע כי בעבירות ההסתה היתה פגיעה בערכי היסוד החברתיים במידה נמוכה עד בינונית, בשל התפוצה המוגבלת של הפרסום.

עוד עמד בית המשפט על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלימות ובעבירות הסתה; על הצורך בהחמרה מסוימת נוספת בענישה בשל ביצוע מעשי האלימות לשם השגת מטרות הארגון; ועל עונשיהם של מעורבים נוספים, שנדונו על ידי מותבים אחרים לעונשי מאסר לתקופות שונות.

בית המשפט קבע מתחמי ענישה נפרדים לכל אחד מאירועי האלימות שבהם היה מעורב המשיב ולמעשי ההסתה: 15-42 חודשי מאסר ביחס לאירוע פלורנטין 1; 9-30 חודשי מאסר ביחס לאירוע רידינג, שמעורבותו בו היא בדרגה בינונית; ותקופת מאסר קצרה שניתן לרצותה בעבודות שירות עד 9 חודשי מאסר ביחס לעבירות ההסתה.

16. בית המשפט מצא כי לאור מכלול השיקולים יש למקם את המשיב בתחתית מתחמי הענישה שנקבעו ולחפוף, במידה חלקית, בין העונשים. בסופו של יום, גזר עליו בית המשפט עונש של 23 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, מאסרים מותנים, פיצוי למתלונן באירוע פלורנטין 1 בסך 7,500 ש"ח, פיצוי למתלונן באירוע רידינג בסך 2,500 ש"ח וצו הרחקה ממגרשי כדורגל לתקופה של 45 חודשים ממועד מעצרו.

עיקרי טענות הצדדים

17. המערערים הגישו ערעור על חומרת עונשיהם, והמדינה ערערה על קולת עונשו של המשיב. מעבר לנסיבות הפרטניות שעמדו בבסיס כל אחד מן הערעורים, שעליהם אעמוד בהמשך, שבו ועלו במרבית הערעורים מספר טענות כלליות המצדיקות, לשיטתם, הקלה בעונשיהם. כך, נטען לאכיפה סלקטיבית שכן מעורבים אחרים באירועים לא הועמדו לדין; למעורבות מכוח דיני השותפות, מבלי שנעשה מעשה פיסי ביחס לעבירות שבהן הורשעו; לחריגה מעקרון אחדות הענישה ביחס לעונשים שנגזרו על מעורבים אחרים שחלקם דומה או משמעותי יותר; ולגזירת הדין שלא בהתאם לתיקון 113 לחוק. בנוסף, נטענו טענות פרטניות ביחס לכל אחד מן המעורבים, בין ביחס למידת מעורבותו בעבירות ובין ביחס לנסיבותיו האישיות, ואלו יפורטו בהמשך.

בלב ערעור המדינה עמדה הטענה כי בקביעת מתחם הענישה לא ניתן משקל מתאים לנסיבות הייחודיות; למידת האחריות שיש לייחס למשיב ביחס לאירועים ולתוצאותיהם וכן לפער בין מתחם הענישה שנקבע בעניינו לזה שנקבע בעניינם של אחרים שחלקם נפל משלו.

18. בטנו טען בערעורו כי לא היה מיוזמי הקשר באירוע פלורנטין 1; כי לא יוחסה לו כל פעולה פיסיית ואחריותו היא כשל שותף; כי לא ניתן משקל ראוי לכך שעבירת

סיכון חיי אדם שבה הורשע היא ברף הנמוך; כי נסיבת שיוכו למנהיגי הארגון אינה מצדיקה את הפער בין מתחמי הענישה והעונש המחמיר שנקבע בעניינו לבין אלו של מעורבים אחרים בפרשה, שעניינם נדון לפני מותב אחר, כמו למשל ניב מנור.

עוד טען, בין היתר, כי בגזירת עונשו לא ניתן משקל הולם לנסיבותיו האישיות, לעובדה שלא נענה לקריאה נוספת להשתתף באירועים מאוחרים יותר ולעדויות האופי שהובאו. לטענתו, עונש המאסר שהוטל עליו יפגע קשות בשיקומו, יגרום להתמוטטות הנפשית והכלכלית ויפגע בבתו התינוקת. בדבריו לפנינו, הביע בסנו חרטה וביקש כי תינתן לו הזדמנות לתיקון.

המשיבה מצידה ביקשה לדחות את הערעור לאור חלקו באירוע פלורנטין 1, הדומה לחלקו של שמעון, העובדה כי הוא נמנה על מנהיגי הארגון והשוני מעניינו של ניב מנור, שלא נמנה על מנהיגי הארגון ועברו הפלילי בעבירות אלימות.

19. שמעון טען בערעורו כי בית המשפט שגה בקביעת מתחמי הענישה בעניינו מבלי שפירט מהו העונש הראוי בגדרו של כל מתחם וכיצד הגיע לעונש הכולל, הן ביחס לענישה בעבירות אלימות ככלל והן ביחס לעונשיהם של מעורבים אחרים באירוע פלורנטין 1 שנדונו על ידי מותב אחר בפרט, שבניגוד אליו, חלקם ניהלו הוכחות וידעו שגולן הביא עמו פטיש לזירה באירוע פלורנטין 1. טענה דומה העלה ביחס למתחם הענישה שנקבע לגביו ביחס לאירוע חופים 1 בהשוואה למעורבים אחרים, כדוגמת נחשון, שהיה מיוזמי האירוע. ביחס לאירוע חופים 2 טען כי המתחם החמיר עמו משנקבע בהתעלם מנסיבותיה של עבירת סיכון חיי אדם, שבה הורשע, השונות מן הנסיבות הכרוכות בעבירה זו בדרך כלל ובהתעלם מכך שהוא היה מעורב רק בחלקו השני של האירוע. עוד טען כי היה על בית המשפט לסטות ממתחם הענישה משיקולי שיקום ולחילופין ליתן להם משקל של ממש בגזירת הדין, דבר שלא נעשה.

המשיבה התנגדה להקלה בעונשו של שמעון. בתשובתה ציינה כי הוא הורשע בשלושה מבין חמשת האירועים בפרשה; נמנה על מנהיגי הארגון עד ליום מעצרו; היה מבין המובילים באירוע פלורנטין 1 ולכן יש משמעות להימצאותו בזירה בעת האירוע, אף בהעדר ידיעה לגבי הפטיש, מה גם שהוא לקח חלק פעיל בתקיפת המתלונן בעת שהיה שרוע על הארץ; כי ההתייחסות לחלקו באירוע חופים 1 היתה נכונה; כי לקח חלק באירוע חופים 2, שבו הושלכו בקבוקים, אבנים ומקלות לעבר רכב נוסע בכביש; וכי עברו הפלילי והעובדה שנטל חלק באירוע כשבועיים לאחר שחרורו ממאסר, מעידים על העדר הרתעה.

20. גולן טען כי העונש שנגזר עליו מופלג בחומרתו, אינו מידתי וחורג במידה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת. לטענתו, מתחם הענישה שנקבע לגביו ביחס לאירוע פלורנטין 1 אינו מתיישב עם מדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים וכי משיקולי אחידות הענישה, יש להקיש מרמת הענישה בעניינם של מעורבים נוספים באירוע, שבדומה לו לא נמנו על מנהיגי הארגון ונדונו על ידי מותב אחר לעונשים שנעו בין 22 ל-48 חודשי מאסר. כשבהקשר זה הוסיף וטען כי בית המשפט קמא שגה בציינו כי הוא נמנה על מנהיגי הארגון. עוד טען כי לא ניתן משקל להשמטת עבירה של ניסיון רצח מכתב האישום המתוקן ולכך שבשל גילו הצעיר יש למתן את תקופת המאסר לאור גובה הפיצוי שבו חויב.

לשיטתו, בית המשפט לא נתן כל משקל לעובדה כי לפני אירוע פלורנטין 1 הוא הותקף על ידי אוהד קבוצה יריבה, שהשליך קסדה על ראשו והתעלם מנסיבות שעמדו לזכותו כהיעדר עבר פלילי; מאסר ראשון; נטילת אחריות; השתלבותו בטיפול קבוצתי ופרטני ותהליך חשבון הנפש שעבר; סיכויי שיקום; נסיבות חיים קשות ויוצאות דופן שבעטיין התחבר לאנשי הארגון; והמשבר הקשה בקרב בני משפחתו הקרובים בשל עונש המאסר. לפיכך, ביקש לגזור את עונשו בתחתית מתחם הענישה שנקבע.

המשיבה מצידה טענה כי העונש משקף את מדיניות הענישה הנהוגה ואין להתערב בו. לשיטתה, מן הראוי לשים דגש על חומרת העבירה ועל תוצאותיה החמורות כמו גם על הצורך בהרתעת הרבים, לאור מידת ההשפעה שיש לארגון מסוג זה על חבריו. עוד ביקשה המשיבה לדחות את הטענות שהעלה גולן, לגופן. ראשית, טענה כי הטעות שנפלה בסעיף 14 לגזר הדין, שם צויין כי "הנאשמים בתיקנו נמנו על מנהיגי לה פמיליה", לא באה לידי ביטוי בעונש, שכן בית המשפט קמא לא ציין נסיבה זו בהידרשו לעונשו של גולן. שנית, בשני האירועים שבהם הורשע גולן, בא לידי ביטוי דפוס דומה וחסר חמלה – הכאת המתלוננים בעודם חסרי אונים. שלישית, אין לקשור בין אירוע פלורנטין 1 לבין תקיפתו של גולן, שקדמה לו, ואין הדבר מצדיק את מעשיו. רביעית, יש לתת משקל לבריחתו מן הארץ לאחר אירוע פלורנטין 1.

21. נחשון טען בערעורו כי החפצים האסורים שבהספקתם הורשע, היו אמצעי פירוטכניקה שבהם נעשה שימוש במשחקי כדורגל ולא בעבירות עצמן; כי חלקו הצטמצם לאיסוף מידע מבלי שנטל חלק פעיל באירועים האלימים והרשעתו מבוססת על דיני הקשר והשותפות; וכי אין ליחס לו כל ידיעה או עצימת עיניים בקשר לשימוש בפטיש משום שגולן הראה לו ולאחרים את הפטיש שהביא, ולאחר שחלקם ניסו להניאו מהשימוש בו, הטמין אותו מתחת לאחד הרכבים. עוד טען כי נטש את הארגון לאחר

אירוע חופים 2, הגם שנותר חבר פורמלי בו, אולם הדבר לא הובא בחשבון בשיקולי בית המשפט.

בנוסף טען כי עונשו אינו נותן ביטוי לתקופת מעצרו באיזוק אלקטרוני ולתקופת מעצר הבית בתנאים מגבילים כמו גם למכלול נסיבותיו האישיות, לרבות גילו הצעיר בעת ביצוע העבירות עת היה בן שמונה עשרה ואחד עשר חודשים; שירותו הצבאי, שאותו השלים למרות פציעה קשה שנפצע במהלכו; חרטתו והודאתו הכנות. בהקשר זה נטען כי שירות המבחן פירש באופן שגוי את אמרתו ביחס לאירועים כמשקפים היעדר נטילת אחריות בעוד שהן שיקפו את חלקו הפסיבי באירועים, שאינו מוכחש.

המשיבה ביקשה לדחות את הערעור. לעמדתה, נחשון נמנה על מנהיגי הארגון עד ליום מעצרו, היה אחראי על איסוף המידע ולקח חלק פעיל באירועים שבהם הורשע. כן יש משמעות לכך שכמי שנמנה על מנהיגי הארגון לא אמר דבר אף שהיה בין המעורבים שבפניהם הציג גולן את הפטיש שבו הצטייד באירוע פלורנטין 1 ובאוזניהם הצהיר כי בכוונתו להרוג אוהד מסוים מאוהדי הקבוצה היריבה, באותו יום. עוד טענה כי עונשו מצוי בתחתית מתחמי הענישה וציינה כי התסקיר שהוגש בעניינו לא היה חיובי ובתסקיר המשלים טען כי לא לקח חלק פעיל באירוע פלורנטין 1.

22. 'י' כ' טען בערעורו כי עונשו חורג מרף הענישה ואינו מתחשב במאפייניו הייחודיים; כי מתחמי הענישה שנקבעו בעניינו זהים למתחמים שנקבעו ביחס למעורבים הבגירים; כי קטינים אחרים שהיו מעורבים באירועים נדונו על ידי מותב אחר לעונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, אף שאחד מהם אף היה מעורב בתקיפת המתלונן באירוע פלורנטין 1; כי בית המשפט לא יחס משקל להסתייגותו מהפטיש שהביא גולן ולא הבחין בין מנהיגי הארגון לאנשי השטח, שהקטינים, והוא ביניהם, היו הזוטרים שבהם, ובגזר הדין אף נכתב כי הוא נמנה על מנהיגי הארגון.

בנוסף, טען כי בית המשפט לא נתן משקל לשיקולי השיקום; לגילו הצעיר, בן פחות משש עשרה שנים בעת ביצוע המעשים; לנסיבות חייו שהן קשות ביותר; להליך טיפולי משמעותי שאותו צלח בעת ששהה במסגרות מפוקחות ולהמלצת שירות המבחן להטלת צו פיקוח, המלצה שנדחתה על ידי בית המשפט ללא נימוק מספק.

המשיבה התנגדה להקלה בעונשו של 'י' כ'. לשיטתה, אף כי לא היה בין מנהיגי הארגון, הרי שחלקו בו לא היה שולי, הוא לקח חלק פעיל בארבעה מבין חמשת האירועים ואף כי לא לקח חלק בתקיפת המתלונן באירוע פלורנטין 1 הרי שידע על הימצאות הפטיש ולא ניסה למנוע את המעשה ובעת מנוסתו מן המקום תקף אדם אחר.

עוד ציינה כי באירוע פלורנטין 2 השתתף י" כ' בהכאת המתלונן שהיה שרוע על הארץ וכן כי לחובתו עבר פלילי בעבירות רכוש ובעבירה של הפרת הוראה חוקית ביחס לכניסה למגרש כדורגל בשנת 2017.

23. המדינה ערערה על קולת עונשו של המשיב. לשיטתה, בית המשפט הקל יתר על המידה בקביעת מתחמי הענישה בעניינו ובעונש שגזר בגדרם, מבלי שנתן משקל מספק לחומרת המעשים ולנסיבותיהם החריגות, בייחוד משלא זקף לחובתו את הנזק שנגרם למתלונן באירוע פלורנטין 1.

כן טענה כי בית המשפט הקל בקביעת מידת מעורבותו של המשיב באירועים שבהם הורשע. ומכל מקום, גם בהיעדר תיאור ספציפי של חלקו בפועל, היה המשיב שותף מלא להגעת החבורה למקום כשבני החבורה מצוידים בכלי נשק קרים והיה שותף לקשר ולמארב שנעשה תוך הצטיידות בכלי נשק, להתנפלות המשותפת על אוהדי הקבוצה היריבה ועל המתלונן, שבמהלכה נעשה שימוש בצינורות הגומי שהמשיב הביא כלפי נער שהיה פצוע וחסר אונים. עוד טענה כי בית המשפט שגה בכך שלא יחס למשיב את השלכות תקיפת המתלונן באירוע פלורנטין 1, פעולה שהיתה חלק מפעילותה האלימה של החבורה, שהמשיב השתתף בה ובמהלכה נעשה שימוש גם באמצעי תקיפה (צינורות הגומי) שהביא בעצמו, הגם שלא נטען כי המשיב היה מודע כי גולן הביא עמו פטיש ככוונה לעשות בו שימוש פוגעני. משנגרמה למתלונן חבלה חמורה, גם אם בדרך שלא היתה מתוכננת מראש ועל ידי אחר מבני החבורה, יש ליחס גם למשיב אחריות לנזק הקשה שנגרם. כן הפנתה לכך שמתחם העונש שנקבע בעניינו של המשיב נופל ממתחמי הענישה שנקבעו בעניינם של שלושה מעורבים נוספים באירוע פלורנטין 1 (דניאל אלישיב, רן יצחקי וגדי יחיאלוב), אף שחלקו חמור משלהם.

לבסוף טענה המדינה כי עונשו הכולל של המשיב אינו הולם את חומרת האירועים שבהם הורשע ואת העובדה כי לקח חלק באירוע פלורנטין 1 לאחר שכבר היה מודע לתוצאות החמורות של אירוע וידינג, שקדם לו. מה גם שנוסף על אירועי האלימות הורשע המשיב גם בעבירות הסתה. נוסף על כך טענה כי משהוברר כי גם בסיומו של ההליך המשיב לא נטל אחריות מלאה על מעשיו, העונש צריך היה ליתן ביטוי לשיקולי הרתעת הרבים והיחיד. כן טענה כי בית המשפט שגה בכך שהורה על הרחקת המשיב ממגרשי כדורגל לתקופה קצרה מהתקופה המקסימלית ואף קבע כי עונש זה יימנה טרואקטיבית מיום מעצרו, שתימנה בה אף תקופת מאסרו, וזאת בשונה מהקביעות בעניינם של מעורבים אחרים שנדונו להרחקה מקסימלית שתחל עם שחרורם ממאסר.

המשיב התנגד לערעור ולהחמרה בענישה. לשיטתו, בית המשפט קמא דייק בגזר דינו משהתייחס לנסיבות הספציפיות הנוגעות לעניינו, ובייחוד לחלקו של המשיב באירועים ולכך שלא השתמש בנשק קר, כמו גם לנסיבותיו האישיות ובהן גילו הצעיר והנסיבות בעטיין הגיע לחברות בארגון. עוד ציין בא-כוחו כי בשלה במשיב ההבנה כי עליו לשלם על מעשיו ולכן גם משך את הערעור שהגיש, כי הוא נטל אחריות על מעשיו ועושה שינוי אמיתי בחייו.

דיון והכרעה

24. בפסק דינו הקודם בפרשה זו עמד חברי השופט נ' סולברג על חומרת המעשים ומאפייניהם הייחודים בשל ביצועם כחלק מארגון שחבריו אחזו בתפיסות גזעניות ומלאות בשנאת האחר וחתרו בפועל לממשן בדרכים אלימות ובמעשים שאך בנס לא עלו בחיי אדם, אך לא היו רחוקים מכך. והכל סביב אהדתם לקבוצת כדורגל מסויימת, אהדה שלתוכה יצקו תכנים של שנאה, גזענות ואלימות הרחוקים מרחק של יום וליל מהתנהגות "ספורטיבית". התקבצותם יחד – התקבצות מאורגנת, שבסיסה מובנה, היררכי וקבוע – ופעולתם המשותפת דמתה לפעילות גיס מאורגן, שיש לו מנהיגים ואנשי ביצוע, שאוסף מידע על יריבו, אוהדי קבוצות יריבות, וסוחף את חבריו לפעילות אלימה משותפת. על כוחה ומשמעותה של פעולה במסגרת זו עמד חברי:

"רצים ברחובה של עיר, מצויידיים בכלי משחית, חדורי קרב, לפגוע בכל אוהד 'יריב' שיקרה בדרכם. יחיד היה עוצר, מפחד, חושב מסתייג; במסגרת הקבוצה, גברה התעוזה, הפחד התפוגג, השכל נאלם דום. הם נסחפו, התלהטו והתלכדו מאחורי רעיונות לה פמיליה, ופעלו ללא חת כדי להגשים את מטרתיה".

בשל כך, קבענו כי יש ליתן משקל משמעותי לשיקול הרתעת הרבים ולהטיל עונשים כבדים כביטוי לסלידה ולגינוי חברתי תקיף וחד משמעי כלפי מעשי אלימות מאורגנת, לא כל שכן שעה שהם נעשים על רקע אירועי ספורט. נסיבה כללית נוספת לחומרה היתה השתתפות ביותר מאירוע אחד, ובייחוד בשני אירועי פלורנטין, שכן יש בכך כדי להעיד על זלזול בחוק ועל פעולה פלילית מודעת ומתוכננת של מעשים שחזרו ונשנו בפער זמנים משמעותי. מטעמים אלו מצאנו להחמיר בעונשיהם של מספר מעורבים, רובם נעדרי עבר פלילי וכולם נמנו על אנשי הביצוע של הארגון.

25. בערעורים הנדונים לפנינו כעת מתקיימת נסיבה כללית נוספת לחומרה שיש להביאה בחשבון בבחינת עונשיהם של המערערים והמשיב, והיא נוגעת למיקומו של כל

אחד ואחד מן המעורבים בהיררכיה האירגונית. מחלקו הכללי של כתב האישום המתוקן בתפ"ח 16-08-1657, כמו גם בת"פ 16-08-16291, עולה כי ארגון לה פמיליה פעל כמערכת היררכית ומאורגנת ובה שידרת מנהיגות ברורה. בשונה מעניינם של המערערים בפסק דיננו הקודם, שלושה מביין המערערים כאן – בסנו, שמעון ונחשון – נמנו על מנהיגי הארגון. לעומתם, גולן, י' כ' והמשיב, כמו גם המערערים שעניינם נדון בפסק דיננו בעניין מנור, השתייכו לדרג אנשי הביצוע של הארגון. נסיבה זו היא נסיבה מהותית ובעלת משקל משמעותי בקביעת מתחמי הענישה ההולמים. מי שנמנה על שדרת מנהיגות הארגון אינו יכול לרחוץ בניקיון כפיו ולטעון כי עניינו זהה או דומה למי שנמנה על אנשי הביצוע. שלושת המנהיגים שנטלו חלק באירועים השונים לא נדרשו לביצוע המעשים הפיסיים. מכח מעמדם, לעצם השתתפותם באירועים ונוכחותם במקום נודעת משמעות מדרבנת ובה בעת מרתיעה כלפי אנשי הביצוע, לבצע את המעשים ולא לחדול ממעשיהם, והם כמי ששילחו לעבר קהל היעד סוס פרא שטיפחו והזינו והנה הוא דוהר ללא רסן וללא מעצור.

עוד יש להסיר מעל הפרק טענה לאכיפה סלקטיבית. בצדק קבע בית המשפט המחוזי, כי אין די בכך שמעורבים נוספים שנטלו חלק באירועים האלימים ולא הועמדו לדין כדי לבסס טענה זו.

לאור עקרונות כלליים אלו ייבחן עניינם של המערערים, כמו גם של המשיב, כל אחד ואחד על נסיבותיו הייחודיות לו.

בסנו

26. בסנו נמנה על מקימי הארגון ומנהיגיו משנת 2005 ועד למעצרו, כך על פי עובדות כתב האישום המתוקן. בצדק ניתן משקל לעובדה זו בקביעת מתחם העונש ההולם ביחס לכל אחד משני האירועים שבהם הורשע, כאשר באירוע חופים 2 היה בסנו מיוזמי האירוע והשתתף בו מתחילתו. על רקע זה יש לדחות את טענתו להשוואת מתחם הענישה בעניינו למתחם נמוך יותר שנקבע בעניינו של ניב מנור, מה גם שהאחרון השתתף באירוע חופים 1 שחומרתו נופלת מאירוע חופים 2 משלא נעשה בו שימוש בכלי נשק קר ולא דובר בו בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה.

העובדה כי בסנו היה בין מנהיגי הארגון חשובה גם בבואנו לבחון את מתחם הענישה שנקבע ביחס למעורבותו באירוע פלורנטין 1. בקביעת המתחם נלקחה בחשבון העובדה כי בהיותו אחד ממנהיגי הארגון קרא לחבריו להגיע למקום; פתח את רכבו של אדם שנחשד כאוהד קבוצה יריבה בכוונה לפגוע בו; וקרא לחבריו כשהבחין באוהדי

הקבוצה היריבה. לצד אלו, שקל בית המשפט את העובדה כי לא היה מיוזמי הקשר; את הצטרפותו המאוחרת; ואת הבסיס לאחריותו לפגיעה הקשה במתלונן מכח דיני השותפות. עוד יש לציין כי גם השתתפותו החוזרת באירוע פלורנטין¹, לאחר שמספר חודשים קודם לכן נטל חלק באירוע חופים², היא נסיבה נוספת לחומרה שיש לזקוף לחובתו.

נסיבותיו האישיות, שעליהן עמד בערעורו, עמדו לנגד עיני בית המשפט בגזר הדין ובכללן גילו; נסיבותיו המשפחתיות; השינוי שעבר והחרטה שהביע; הודאתו והמשתמע ממנה; היות העונש מאסרו הראשון והתקופה הממושכת של שהותו באיזוק אלקטרוני. נסיבות אלו קיבלו משקל ראוי בעונשו של בסנו ואין מקום לשנות ממנו מנימוקים אלו.

התסקיר המשלים מטעם שירות המבחן שהוגש מעלה כי בסנו השתלב בתהליך טיפולי בין כתלי הכלא, התקדם בו וביטא הכרה בחומרת המעשים וחרטה הנראית כנה ולהתרשמות גורמי הטיפול הוא בעל יכולת ליצור שינוי. שינוי חיובי זה הוא שינוי מבורך ויש לקוות כי ישרים בהצלחה את ההליך הטיפולי. יחד עם זאת, בנסיבות שצוינו ולאור השקפתנו כי יש ליתן משקל להרתעת הרבים, אין בכך כדי להצדיק התערבות במידת העונש. בייחוד נכון הדבר לאחר שעונשיהם של מעורבים אחרים בפרשה, שכולם נמנו על דרג אנשי הביצוע, הוחמרו על ידינו במידה שצמצמה את פערי הענישה בין בסנו לבינם.

שמעון

27. גם שמעון נמנה על מנהיגי הארגון מאז שנת 2006. הוא היה אחראי על חברי הקומץ בדרום וסיפק חפצים אסורים על פי חוק איסור אלימות בספורט, לארגון ולחברי הקומץ. כאמור, לנסיבה זו משקל משמעותי לחומרה בקביעת מתחמי הענישה. על רקע זה יש לדחות את טענתו של שמעון ביחס להשוואת עניינו למתחמי ענישה מתונים יותר שהוטלו על מעורבים אחרים (דניאל אלישיב, דור מגידוש, ניב מנור, אליעד משה ויואב נחשון) שהורשעו באותם אירועים. עוד יש לזכור כי בשניים משלושת האירועים שבהם היה מעורב, אירוע פלורנטין¹ ואירוע חופים², נקבעו מתחמי ענישה זהים לאלו שנקבעו בעניינו של בסנו, שבדומה לו נמנה על מנהיגי הארגון.

הילוכו של בית המשפט קמא בקביעת מתחמי הענישה וגזירת העונש בעניינו של שמעון היה סדור ומפורט ולא נפל בו כל דופי, משלא היתה עליו חובה לקבוע עונש נפרד לכל אחד מהאירועים שבהם הורשע שמעון (ראו סעיף 40ג(ב) לחוק), וניתן משקל ראוי

לתכנון המעשים, לנזק שנגרם ולסיבות ביצוע העבירות. עונשו הכולל נומק ביחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, ובכלל זה עברו הפלילי בעבירות אלימות ונשק. עוד יצוין כי החמרת עונשיהם של דניאל אלישיב ודור מגידיש בפסק דינו בעניין מנור, צמצמה את פערי הענישה בינו לבינם וכי ענייניהם של ניב מנור ואליעד משה שונים מעניינו שלו הן בהיותם שייכים לדרג הביצוע, והן בנסיבותיהם הכלליות. כך, עמדו לניב מנור נסיבות אישיות בדבר העדר עבר פלילי וגילו הצעיר, המבחינים באופן מהותי בינו לבין שמעון.

לבסוף יש לדחות גם את הטענה כי היה על בית המשפט לחרוג ממתחמי הענישה שקבע משיקולי שיקום. האמור בחוות הדעת שהוגשה בעניינו של שמעון מטעם "התחלה חדשה", ובייחוד בסעיפים 42-43, אינו יכול לשמש בסיס מספק לקביעה כי יש "סיכוי של ממש" לשיקומו (סעיף 40ד(א) לחוק). מקומם של שיקולי השיקום בעניינו של שמעון בגדרם של מתחמי הענישה, ובהתחשב במעורבותו במספר אירועים, בשיקולי הרתעת הרבים והיחיד וכן בעברו הפלילי, הרי שעונשו אכן משקף התחשבות בשיקול זה.

גולן

28. עונשו של גולן הוא החמור שבעונשי המעורבים בפרשת לה פמיליה וכך גם מעשיו, כמי שהצטייד בפטיש תופסנים מברזל בבואו לזירה באירוע פלורנטין 1, הצהיר כי בדעתו להרוג אוהד, שבשמו נקב ושעימו התקוטט באירוע קודם, וכמי שהסתיר את הפטיש בתחילת האירוע ובמהלכו רץ להביאו, נעץ אותו באכזריות בראשו של המתלונן ואף ניסה להוציאו, ללא הצלחה, בבקשו להימלט מהמקום. דפוס פעולה אלים ואכזרי זה בא לידי ביטוי גם באירוע רידינג, שקדם לו. מעשיו של גולן נושאים בחובם חומרה יתרה כשלעצמם, וודאי וודאי לאור נסיבות האירועים והרקע להם – חברותו בארגון גזעני ואלים. גולן לא נמנה על מנהיגי הארגון אלא על אנשי הביצוע, אולם לאור חומרת העבירה שבה הורשע (עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק, להבדיל מעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 333 יחד עם סעיף 335(א)(1), שבה הורשעו המערערים שנמנו על מנהיגי הארגון) ובהינתן כי בבסיס האירוע עמדה כוונתו לבוא חשבון עם אוהד קבוצה יריבה בעקבות קטטה קודמת ביניהם – בצדק הועמד מתחם הענישה בעניינו ברף גבוה מזה של יתר המערערים והמעורבים באירוע, לרבות אלו מביניהם שנמנו על מנהיגי הארגון. בית המשפט אמנם בא לכדי טעות משציין כי גולן נמנה על מנהיגי הארגון אולם לא נתן לכך ביטוי עונשי ולפיכך אין מקום להקל בעונשו מטעם זה.

הנזק שנגרם למתלונן כתוצאה ממעשיו של גולן חמור לאין שיעור. המתלונן הועמד בסכנת חיים בשל פציעתו בראשו, נדרש למספר ניתוחים מורכבים ולמספר אשפוזים, נקבעו לו נכות בשיעור של 83% ואי כשירות בשיעור של 100% והוא נתון לסבל מתמשך של כאבי ראש ופגיעה בזיכרון ומצוי בחשש מתמיד לזיהומים בראשו. על רקע זה ועל רקע מכלול נסיבות ביצוע העבירה, לרבות הימלטותו מן הארץ לאחר האירוע, מתחם הענישה שנקבע בעניינו של גולן, ככזה הנע בין 7 ל-13 שנות מאסר, הוא מתחם ענישה ראוי, המתיישב הן עם קביעתנו כי יש מקום לקחת בחשבון שיקולי הרתעת הרבים והן עם מדיניות הענישה הנוהגת והראויה בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה.

מכלול נסיבותיו האישיות, ובכלל זה היעדר עבר פלילי; הודאתו, נטילת האחריות והחרטה שהביע; דברי עדי האופי; נסיבות חייו המורכבות והשינוי המשמעותי שחל בתובנותיו ובתפיסתו, כעולה מתסקירי שירות המבחן, הצדיקו את מיקומו באמצע מתחם הענישה ואין מקום להתערב ולהקל בעונשו מעבר לכך. אכן, התסקיר המשלים שהוגש לעיונו מעלה כי גולן השתלב בהליך טיפולי ועבר תהליך משמעותי בשינוי דפוסי החשיבה וההתנהגות. יחד עם זאת, אל מול תהליך רצוי ומבורך זה, ניצבת תוצאתם הקשה של מעשיו, ששינתה את חייו של המתלונן ועתידה ללוותו לכל חייו ולאור מכלול הנסיבות שצוינו לעיל אין בכך כדי להצדיק הקלה בעונש.

נחשון

29. בדומה לבסנו ולשמעון, נמנה נחשון על מנהיגי הארגון עד ליום מעצרו, ובצדק קיבלה עובדה זו ביטוי עונשי. על רקע זה יש גם משמעות לשתיקתו בעת שהיה בין המעורבים באירוע פלורנטין 1 שבפניהם הציג גולן את הפטיש שבו הצטייד. נחשון היה חלק מהמעורבים באירוע, הוא הצטרף לקשר והורשע בכך שיחד עימם ובהינתן האות מפיו של בסנו, רץ לעבר אוהדי הקבוצה היריבה, והיה חלק בלתי נפרד מן הקבוצה שהתנפלה עליהם בכלי נשק קרים, בבעיטות ובהשלכת כיסאות ואבנים. בנסיבות אלו אין ממש בטענה כי לא נטל חלק פעיל באירוע, הגם שחלקו המפורש לא צוין מעבר לתיאור כללי זה. בדומה, גם באירוע חופים 1 נמנה נחשון על יתר בני החבורה בקשירת הקשר ובהוצאתו לפועל לתקיפת אוהדי הקבוצה היריבה ולגניבתן של חולצות הקבוצה שאותן מכרו. בכלל זה היה נחשון, כיתר בני החבורה באירוע, שותף להכאתם של מי שזוהו כיריבים, לתקיפתם בבעיטות ואגרופים ולהמשך התקיפה גם לאחר שחלקם היו שרועים ארצה מעוצמת המכות שקיבלו. כפי שצוין בפתח הדברים, השתתפות בשני אירועי אלימות נפרדים מהווה היבט חומרה עצמאי, המצטרף למעמדו כמנהיג בארגון.

העונש שנגזר על נחשון בסופו של יום משקף נסיבות אלו לצד נסיבותיו האישיות, ובכלל זה גילו הצעיר (כבן 20), עבר פלילי שאינו מכביד, הודאה וחרטה וכן האמור בתסקיר שירות המבחן ביחס לטיפול שעבר, ומשקף איזון ראוי בין מכלול הנסיבות. אשר לשיקול השיקום, עיון בתסקיר המשלים שהוגש לעיונו, מעלה כי נחשון השתלב בפעילויות טיפוליות וחינוכיות בכלא והוא מביע רצון לשינוי. הדבר, כמובן, חיובי ויש לקוות כי יתמיד בדרך זו, אולם במכלול הדברים אין בכך כדי להצדיק מתן משקל נוסף לקולה לשיקולי השיקום.

י' כ'

30. גם כאן, לאחר עיון בטענות הצדדים, לא מצאתי כי יש מקום להתערב בעונשו של י' כ'. מכלול השיקולים שנפרסו לפנינו מטעמו, ובייחוד – גילו הצעיר בעת האירועים, שבתחילתם היה בן פחות משש עשרה שנים – היו מונחים לפני בית המשפט וקיבלו ביטוי הן בנימוקיו והן בעונש שגזר. אלמלא נסיבה זו, היה עונשו חמור לאין שיעור. י' כ', שאומנם נמנה על אנשי הביצוע של הארגון, גם אם כטענתו היה בין הזוטרים שבהם, נטל חלק בארבעה מבין חמשת אירועי האלימות החמורים שבכתב האישום. בכלל זה השתתף באירוע פלורנטין 2 כמי שביקשו לשחזר את "הצלחת" האירוע הראשון שגם בו נטל חלק ובאירוע רידינג שבו השתתף בתקיפת אוהד הקבוצה היריבה גם לאחר שהאחרון נפל ארצה. לזכותו נזקפה תגובתו באירוע פלורנטין 1 למראה הפטיש ולמשמע הצהרתו של גולן כי בכוונתו להרוג אוהד הקבוצה היריבה "היום", כשנזעק לומר לו "מה אתה דפוק, הגזמת". יחד עם זאת, י' כ' השתתף לא רק בתקיפה הקבוצתית באירוע פלורנטין 1 אלא גם לאחריה בתקיפה של אוהד הקבוצה היריבה בעת מנוסתו מן המקום.

עיון בגיליון הרישום הפלילי של י' כ' מעלה כי לחובתו הרשעות בעבירות רכוש רבות וכן בעבירה של הפרת הוראה חוקית שעניינה הרחקה ממגרשי כדורגל. מהתסקיר המשלים שהוגש לבית משפט זה, עולה כי ההליך הטיפולי שעבר י' כ' ידע עליות ומורדות, ולאחר כשנה חלה התייצבות והתקדמות שהוגדרה כמרשימה ומשמעותית. י' כ' לקח אחריות מלאה על מעשיו, הביע חרטה ורגשות אשם וכן אמפתיה כלפי הנפגעים ושירות המבחן המליץ להקל בעונשו לאחר שהתרשם כי מחויבותו לטיפול גברה, כי הוא מכוון לאורח חיים נורמטיבי וכי כל אלו מעלים את הסבירות לכך שינהל אורח חיים תקין.

יש לשבח את י' כ' על כך שנרתם לטיפול ועל עמדתו המהותית שמלמדת על מחויבותו להליך הטיפולי ועל דבקותו בו, בייחוד לאור נסיבות חייו והשלכותיהן

כמתואר בתסקיר. יחד עם זאת, לאור חומרת המעשים מחד גיסא ומידת העונש שהוטל בסופו של יום מאידך גיסא, לא מצאתי כי יש בכך כדי להטות את הכף לקיצור תקופת המאסר.

המשיב

31. בעניינו של המשיב עמדתי היא כי יש לקבל את ערעור המדינה על קולת העונש. כפי שציין בית המשפט המחוזי, יש לזקוף לחומרה לחובת המשיב את העובדה כי עבירות האלימות בוצעו על ידי המשיב כחלק מפעילות מאורגנת של חברות בארגון ועל רקע השקפה אידיאולוגית פסולה, בהקשר של פעילות ספורט, ומתוך שנאה לאחרים רק משום שנמנו על אוהדי קבוצה יריבה. המשיב השתתף כאיש ביצוע בשני אירועים ונוסף עליהם הורשע גם בביצוע עבירות הסתה. בשני האירועים הביא עמו המשיב צינורות גומי ששימשו לתקיפה. באירוע רידינג היה שותף לבני החבורה שעה שהתנפלו על המתלונן שבשל פציעתו לא הצליח להימלט, תקיפה שבמהלכה חלק מבני החבורה עשו שימוש בצינורות שהביא המשיב. גם באירוע פלורנטין 1 היה המשיב חלק מבני החבורה, שהשתתפה בתקיפת אוהדי הקבוצה היריבה באמצעות כלי תקיפה שונים, והוא גם נטל חלק בתקיפתו ובהכאתו של המתלונן בכל חלקי גופו.

בעניין מנור עמדנו על כך שהיעדר הפירוט בכתבי האישום ביחס לחלקו של כל אחד ואחד מבני החבורה בשלבים השונים של התקיפה ולכלי שהחזיק בידו נובע מכך שהמעשים בוצעו בקבוצה גדולה, כשרוב בני החבורה לובשי שחורים ועוטים מסיכות על פניהם. כפי שקבענו שם, בני החבורה אינם יכולים לצאת נשכרים בשל כך והדברים נכונים גם בעניינו של המשיב. לפיכך, בגזירת עונשו יש ליתן משקל לנסיבות הכלליות של האירוע שבו נעשה שימוש בכלי נשק קרים.

בית המשפט קמא קבע כי אין בטענות ביחס לגילו הצעיר ורמתו הקוגניטיבית של המשיב כדי למעט ממידת אשמו באירועי האלימות שבהם הורשע, ומצא לנכון למקמו בתחתית מתחמי הענישה לאור מכלול הנסיבות החיצוניות לאירועים, שעליהם עמד: הודאתו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי וייתרה את עדות המתלוננים; העובדה שמאז ביצוע העבירות לא נפתחו לו תיקים אחרים; חלוף הזמן וההליך הטיפולי, שלא הפחית מרמת הסיכון הנשקפת ממנו; מצבו התפישתי; גילו הצעיר בעת ביצוע המעשים; תקופת המעצר והמעצר באיזוק אלקטרוני ובתנאים מגבילים, ללא הפרות; ועברו הפלילי הקודם. לטעמי, אין במכלול נסיבות אלו כדי להצדיק את העונש שהוטל על המשיב.

בסופו של יום, מידת עונשו של המשיב נוטה לקולה במידה המצדיקה התערבות ערכאת הערעור, בייחוד לאור החמרת הענישה בעניינם של מעורבים נוספים, שגם הם נטלו חלק באירוע פלורנטין 1, בפסק דיננו הקודם. בכפוף לכלל הנקוט על ידינו שאין זה מדרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין, אציע לחברי להעמיד את עונשו של המשיב על 30 חודשי מאסר. כן אציע לקבל את עמדת המדינה ביחס להרחקתו של המשיב ממגרשי הכדורגל ולהורות, כי בדומה ליתר המעורבים, תועמד תקופת ההרחקה על התקופה המקסימלית של חמש שנים, ותימנה החל מיום שחרורו ממאסר, ולא כפי שנקבע. וזאת, כדי ליתן ביטוי אפקטיבי לעונש ההרחקה כמו גם להיבט המניעתי שיש באמצעי זה.

סוף דבר

32. לאור האמור לעיל אציע לחברי לדחות את חמשת הערעורים על חומרת העונש ולקבל את ערעור המדינה על קולת עונשו של המשיב ולהעמיד את עונש המאסר בענייניו על 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו, ולהורות על הרחקתו מאירועי ספורט במגרשי כדורגל למשך חמש שנים שימנו מיום שחרורו ממאסר. וזאת, בנוסף ליתר רכיבי הענישה, שיעמדו בעינם.

ש ו פ ט

השופט נ' סולברג:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

ש ו פ ט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ג' קרא.

ניתן היום, ג' בניסן התשע"ט (8.4.2019).

שופט

שופט

שופט